

אוצר - הלכות

חנוכה תשפ"א

זמני שבת פ' וישב-חנוכה

17:16	16:09	ירושלים
17:17	16:14	בני ברק
17:15	16:06	חיפה
17:16	16:09	מודיעין עילית
ר"ת 5:52		

תמצית הלכות הנחוצות לימי חנוכה תשפ"א הבעל"ט

על פי פסקי מרנא "השבט-הלוי" זצקללה"ה

שנאמרים בבית המדרש "שבט הלוי" אחוזת ברכפלד - מודיעין עילית

ע"י הרב אלטור אליהו מדרמורשטיין שליט"א

ראש כולל ישועות יעקב ומח"ס המינים המהודרים

ערב חנוכה

- א. אין אומרים תחנון במנחה ערב חנוכה. (רמ"א תרפ"ג)
- ב. בנר ראשון אבל (על הוריו תוך י"ב חודש או תוך שלשים על שאר קרובים) לא ידליק בבית הכנסת. (משנ"ב תער"א ס"ק מ"ד) ובשאר הימים יכול להדליק.
- ג. מי שהדליק בבית הכנסת בנר הראשון ואח"כ מודליק בביתו חוזר ומברך את שלשה ברכות של היום הראשון:
- א. להדליק נר חנוכה. ב. שעשה נסים. ג. ושהחיינו. ²(מבית לוי)

אכילה ומלאכה קודם הדלקת נרות

- א. חצי שעה זמן הדלקת הנרות אסור לאכול סעודה [דהיינו פת יותר מכביצה או מיני מזונות] (ס' תל"א פמ"ג א"א ס"ק ד') אבל עד כביצה מותר. ושיעור כביצה הוא לחזו"א 100 גרם ולהגר"ח נאה 57 גרם. ופירות מותר אבל לא ירבה הזה. (משנ"ב ס"ק ו')
- ב. לשתיים שתיה קלה כגון מיין תפוזים וכדומה קודם הדלקת הנרות מותר אפילו יותר מכביצה, אבל משקה משכר כגון: יי"ש, יין, עד כביצה. (תל"א מחה"ש ס"ק ד')
- ג. שאר מלאכות כגון תספורת, רחיצה וכיו"ב שעלול להימשך בהן אסור לעשותן.
- ד. לטבול במקווה טהרה קודם הדלקת נ"ח מותר. וכן מנהג חסידים ואנשי מעשה.³
- ה. שינת עראי קודם הדלקת נר חנוכה אסורה. (עין משנ"ב תרצ"ב ס"ק טו)
- ו. לימוד התורה אין להתחיל ללמוד משקיעת החמה. אבל הלכות חנוכה מותר מפני שעוסק בהלכותיה יזכור להדליק. (ס' אורחות רבינו ח"ג ע' י"ז. חוט שני ס' תרע"ב)
- ז. אם התחיל ללמוד קודם הזמן והגיע זמן הדלקת נרות צריך להפסיק. (תרע"ב מג"א ס"ק ה' משנ"ב ס"ק י' ושעה"צ ט"ו) [המתין לאשתו מותר ללמוד עד שתבוא אשתו.] (ס' אורחות רבינו ח"ג ע' ט"ז)
- ח. הנמצא בבית המדרש קודם הדלקת הנרות כגון שמתפלל מעריב ואח"כ מודליק מותר לו ללמוד ודווקא שלא בדרך פלפול. (משנ"ב תל"א ס"ק ז')
- ט. ויש להחמיר שלא לאכול ולעשות מלאכות, חצי שעה קודם זמן הדלקה. (תרע"ב שעה"צ ס"ק י"ד)
- י. הנמצא בעיר אחרת ובדעתו לחזור להדליק בביתו, מותר לו לאכול קודם הדלקה. ⁴(שו"ת שבה"ל ח"א קס"ג)
- יא. אשה שממתינה לבעלה שיבוא להדליק מותרת לאכול. (שבה"ל-חנוכה, מבית לוי)
- יב. כתב המשנה ברורה "ודע דאפילו הנהגין תמיד להדליק אחר תפלת ערבית מן הנכון שיכינו עכ"פ השמן בתוך הנרות קודם תפילת ערבית כדי שיהיה מוכן תיכף אחר תפלת ערבית להדליק דאם יעשה הכל אחר תפלת ערבית בודאי יש לחוש שיעבור עיקר זמן הדלקתו והוא חצי שעה מדינא דגמרא". (תרעב ס"ק א')

¹ משום ברכת שהחיינו, דמברכין, ומנכר דעת שמחה היא לציבור ואין כדאי שאכל ידליקם. משנ"ב. ובשעה"צ ס' תקפ"א ס"ק י"א כתב משום ברכת שהחיינו על נרות חנוכה ולזה צריך שמחה יתרה.

² המשנ"ב תרע"א ס"ק מ"א כתב דיאמר שהחיינו רק אם מדליק להוציא אשתו ובני ביתו. וכתב בשו"ת זרע אמת (ח"א ס' צו) שהוא מקור דברי המשנ"ב מפני שברכת שהחיינו נתקנה על הזמן של חנוכה וכיון שבירך שוב אינו יכול לברך. וכן הביא בשע"ת ס"ק יא. אמנם המנהג אינו כן שחזר תמיד ומברך שהחיינו, אף במדליק לעצמו, כיון שהדלקה בבית הכנסת אינה משום מנהג אינו נחשב כמי שבירך על הדלקה. מבית לוי. אגרות משה ח"א ס' ק"צ.

³ יש כמה טעמים שו"ת תפארת צבי להגאון ר' צדוק הכהן זצ"ל ס' כז אות טז. לרחוץ קודם נ"ח בדרך עראי בלי לשבת במים חמים יש ללמוד זכות דמותר. היות ועיקר כניסת למקווה לעשות המצוה בטהרת הגוף והנפש. (שבט הלוי שו"ת ח"א)

⁴ ומ"מ יכינו הנרות בביתם כדי מתי שיבוא לביתם יזכירו הנרות שלא הדליקם. ועי"ש

השיבות המצווה

א כתב הרמב"ם (פ"ד ה"ב) מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאוד, וצריך האדם להזהר בה כדי להודיע הנס ולהוסיף בשבח האל והודיה לו על הנסים שעשה לנו עכ"ל. ואמרו חכמים (שבת כג) הוזהיר בנר הזה ליה בני תלמידי חכמים. ומפרש רש"י משום דכתיב כי נר מצוה תורה אור על ידי נר דשבת וחנוכה בא אור דתורה עכ"ל.

ב זכות מצות הדלקת הנרות מסוגלת שהמדליק בעצמו יהיה ת"ח, וקא משמע לן בגמרא דאפילו הוא בעצמו כבר תלמיד חכם או שאינו יכול להיות תלמיד חכם, אף על פי כן יזכה שבניו יהיו תלמידי חכמים. (פרי חדש, ב"ח תרע"א)

הכנה למצווה

א יש נוהגים ליטול ידיהם קודם שמברכים על הדלקת נר חנוכה. אבל מעיקר הדין אין חיוב (קב הישר פ' צו בשם מהרי"ל). ואם יודע שידיו אינם נקיות ודאי שצריך ליטול ידי.

ב יתקבצו כל בני הבית להיות נוכחים בשעת הדלקת הנרות, וישמעו הברכות ויראו הדלקת הנרות כדי לפרסם הנס. (תרע"ב משנ"ב ס"ק י')

ג נוהגים ללבוש בגדים חשובים לכבוד ההדלקה. (מבית לוי) מרנא השבחה"ל לבש בגד עליון של שבת. (הליכות שבט הלוי)

ד קודם שידליק יקבץ כל בני ביתו לפרסומי מילתא. (קשו"ע ס' קלט ס"י)

ה ידליק הנר שבו מדליק נרות קודם הברכות כדי שיהא מוכן להדלקה תיכף אחר הברכה. (נט"ג כ"ג) וידליק ביד ימין. (שו"ע ס' ר"ו ס"ד) במשנ"ב (ס"ק יח) כתב הטעם משום חשיבות.

ו איטר נוהג אחר ימין ושמאל ידיה ולא בתר דעלמא כן משמע מחי' רע"א וכ"מ במ"א סימן קפ"ג. משנ"ב. (ס' רו ס"ק י"ח)

ז נוהגים לקנות לנר השמש נר שעווה, ומדבקים אותו במנורה (מנהגי מהרי"ל). כתב בית יוסף (ס' תרע"ג) ב' המרדכי (סי' רסט) שמשום הכי נהגו לעשות השמש גדול יותר מזהאחרות שאם בא להשתמש שישתמש בנר של חול. וכן נהג מרנא השבט הלוי זצ"ל.⁵

ח קודם הברכה יתן עיניו לראות אם יש שמן כשיעור, והפתילות מתוקנות כראוי, כי אולי ע"י איזה מקרה נשפך שמן מן הנר, לכך יראה תחלה ואח"כ יברך וידליק. (בן איש חי ש"ר פ' וישב הל' חנוכה ס' ח'. כף החיים תרע"ה ס"ק ט"ו)

ט ימין בברכותיו ובהדלקתו להוציא את כל המחויבים בהדלקה, גם הם יכוונו לצאת בברכתו. (שו"ע ס' ר"י ג' ס' ג') כתב הרמ"א המברך יכון לאמן שאומרים. (ס' קס"ז ס' ב') וכתב המשנ"ב שם בשם ד"מ והגר"א דעניית אמן ג"כ מכלל הברכה היא, ואף על גב דהוא בירך כבר בעצמו, מ"מ ע"י שעונים אמן הברכה חשובה יותר ולכך נכון לתחלה לכיון לצאת בענית אמן.⁶

זמן הדלקת נר חנוכה

א איתא בגמרא שבת (כ"א ע"ב) מצות נר חנוכה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק. ויש בזה כמה שיטות בפוסקים א. דעת הטור והשו"ע בצאת הכוכבים. ב. יש אומרים שזמנו כשנתכסה השמש מעינינו והוא בשקיעת החמה. וכן מנהג תלמידי הגר"א וכן המנהג בירושלים להדליק עם השקיעה.⁷

ב דעת השו"ע שיש להדליק בצאת הכוכבים, ומפני שהוא זמן תפילת ערבית באותה שעה יש להתפלל ערבית תחילה ומיד לאחריה יש להדליק. ⁸ וכן נהג מרנא "השבט הלוי" זצ"ל להדליק אחר תפילת ערבית.

ג וכן יעשה אף מי שנוהג להדליק עם שקיעת החמה והתאחר ולא הדליק עד צאת הכוכבים, אם דעתו להתפלל ערבית באותה שעה יתפלל ערבית ואח"כ ידליק. (תרע"ב מ"ב א') ואף אלו שנהגו להדליק בתוך ביתם ע"פ הרמ"א (תרע"ז) כתב בשו"ת שבט הלוי (ר"ח ט"ז) שצריך להקדים כעין שורש תקנתם בתחילה.

ד בעל הבית החוזר לביתו בשעה מאוחרת, ידליק כשיבוא לביתו ולא יאמר לשליח להדליק עבורו בזמן הדלקת נרות, משום דמצוה בו יותר מבשלוחו. (שו"ת שבט הלוי ח"ד סוף ס' סו) ואמנם כל זה דוקא בתנאי שיחזור לביתו בזמן שאפשר עדיין להדליק.

ה אם האשה חוזרת מאוחר לבית, ימתין לה בעלה בהדלקה אף אם הוא מהמדליקים בחוץ. (מבית לוי)

זמן בעירת הנרות

א צריך לתת שמן בנר בכדי שידלקו כחצי שעה לאחר צאת הכוכבים. והמדליק קודם צאת הכוכבים ייתן שמן בכדי שידלוק עד חצי שעה אחר צאת הכוכבים. (תרע"ב ס"ב ומ"ב סק"א)

ב המדליק בנר שעווה צריך הנר לדלוק חצי שעה. וכתב מו"א בנרות שעווה יש הידור מצוה כשהן ארוכות, מ"מ כתב במשנ"ב: "מכל מקום אין לעשותם גדולות יותר מדי". (תרע"ב מ"ב ו')

ג המדליק בתוך ביתו. וכן המדליק אחר זמן הדלקת נרות חנוכה צריך לתת שמן שיידלק לפחות חצי שעה. (תרע"ב מ"ב ה')

⁵ בן איש חי שנה ראשונה פרשת וישב - הלכות חנוכה ס' יג וטוב שזה נר הנוסף שקורין "שמש" יעשהו משונה מנרות חנוכה כדי שיהא ניכר שאין זה בכלל נ"ח, וכן אני נוהג:

⁶ כתב בס' קב הישר פ' צו ויכון היטב בברכות של הדלקת הנרות לאמרם מתוך שמחה, באשר המצווה היא חביבה בשעתה לזמן פעם אחת בשנה. ולכבוד המלאכים קדישין הבאים להבית בשביל מצוה זו. עי"ש באורך לעורר הלב בגודל המצוה.

⁷ תחילת שקיעה שניה והוא בערך רבע שעה קודם צאת הכוכבים.

⁸ שני טעמים לדבר א. מצות עשה מה"ת "קריאת שמע" קודמת לנר חנוכה שהוא דרבנן. ב. מצות "קריאת שמע" שהיא תדירה קודמת לנר חנוכה שאינו תדיר. ועין קצ"ש קל"ט י'. וכ"כ חיי אדם כ' קנ"ד ס' יח. וע' שו"ת ח"ד ס' ס"ג.

- א. אם נותן שמן יותר מהשיעור ודעתו להשתמש בשמן אח"כ, כגון לנר שבת, טוב שיתנה שאינו מקצה השמן אלא לשיעור הדלקה. משום שיש מן הפוסקים שס"ל שאם נתן הרבה שמן בסתם הקצה הכל למצותה. (משנ"ב תרע"ב ס"ק ז' תרע"ז ס"ק ח')
- ה. לאחר הדלקת נר הראשון יתחיל לומר הנרות הללו... ומי שנוהג לומר הנרות הללו לאחר שהדליק כל הנרות שפיר דמי. (תרע"ו משנ"ב ס"ק ח') ומרנא השבט הלוי זצ"ל נהג לומר לאחר הדלקת נר הראשון. (ה' שבה"ל)
- ו. בשעת ההדלקה לא יסלק ידו מהנר עד שנדלק רוב הפתילה. (ביאור הלכה ס' תרע"ג ד"ה הדלקה ב' מהר"י ברנא). וכן נהג מרנא השבט הלוי זצק"ל (הליכות שבט הלוי)
- ז. הנוסח "הנרות הללו קודש", ולא יאמר "קודש הם" דא"כ יהיו שלושים ושבע תיבות⁹ (א"ר, שעה"צ ס"ק י"ג)
- ח. גם לאחר שדלק שיעור זמן הדלקה חצי שעה נהגו שלא לכבות הנרות. מבית לוי.¹⁰

איסור עשיית מלאכה בזמן

- א. נהגו הנשים שלא לעשות מלאכה בעוד הנרות דולקות והיינו כחצי שעה. (ס' תרע"ז ס"א) והטעם כדי להכיר שאסור להשתמש לאורה. (משנ"ב ס"ק ד')
- ב. נמנעות ממלאכת תפירה וכדומה, אבל מלאכת המטבח כאפיה ובישול מותרת. ואמר מרנא השבט הלוי זצ"ל דכל מלאכה שיש בה עמל יש להימנע ממנה, ובעבודות מטבח לא נהגו איסור. (מבית לוי)¹¹

הדלקת נרות חנוכה בערב שבת

- א. מדליקים נר חנוכה ואחר כך נרות שבת אף שמדליק בעוד היום גדול פירוש לאחר פלג המנחה. (תרע"ט א')
- ב. כבו הנרות או אפילו אחד מהם ועדיין לא נכנסה שבת, לדעת המחבר אין צריך לחזור להדליק. לרמ"א אם המדליק לא קיבל שבת עדין יחזור וידליקם בלא ברכה. וכתב המשנ"ב דראוי להחמיר לחזור ולהדליקה בכל ענין.
- ג. אך אם קיבל בעצמו שבת וכבה, ויש עדיין זמן להדליק מפני שלא נכנס שבת יבקש מחבירו שידליק. (תרע"ג משנ"ב ס"ק כ"ז)
- ד. אם כשתמתין האשה עד לאחר הדלקת כל נרות חנוכה יגיע זמן כניסת השבת תדליק האשה נרות שבת לאחר הדלקת נר הראשון של חנוכה. (בן איש חי פ' וישב נטעי גבריאל פ' מז)
- ה. זמן הדלקת נרות שבת כבכל שבת. ואלו הנוהגים לקבל שבת ארבעים דקות קודם השקיעה יש שנהגו להדליק נר חנוכה ונר שבת קודם זמן הדלקת נרות כרגיל בכל שבת (הגרש"ז איערבך זצ"ל¹²). ודעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל לאחר מועט ולהדליק בערב שבת חנוכה 35 דקות קודם השקיעה. (פניני חנוכה ע' קנ"ב)
- ו. מרנא השבט הלוי זצ"ל הדליק נר חנוכה לפני הדלקת נרות שבת, ובשעת הדלקה אמר 'הנרות הללו אך לא זימרו שאר זמירות. ומיד הדליקו נרות שב"ק. (הליכות שבה"ל)
- ז. בערב שבת צריך לתת שמן בכוסיות או נרות גדולים שידלקו חצי שעה עד צאת הכוכבים. (תרע"ט משנ"ב ב')
- ח. תפילת מנחה בערב שבת יש נוהגים להתפלל מנחה בערב שבת ואח"כ הולכים לביתם להדליק נרות חנוכה. (תרע"ט פמ"ג א"א סק י' שערי תשובה ב' בשם מהר"ש אבוב, משנ"ב ב' ועין שעה"צ ז-ח) ומרנא השבט הלוי זצ"ל התפלל מנחה גדולה אחר טבילה במקוה, והש"ץ לא אמר הודו לה' כבכל ער"ש וכן לא התעטף בטלית. אך בביהמ"ד היה מניין גם לתפילת מנחה אחר זמן הדלקת הנרות כבכל ער"ש, ורבינו זצ"ל היה מגיע לתפילה זו ואמר עם הציבור 'הודו'. (הליכות שבט הלוי)
- ט. אבל אין להתפלל ביחידות בשביל להדליק נ"ח לאחר תפילת מנחה. (א"ר תרע"ט א' כף החיים תרע"ט סע"ט הגריש"א)
- י. ויש נוהגים להדליק נרות חנוכה ואח"כ מתפללים תפילת מנחה. (סידור השל"ה, סדרי טהרה (בהגהותיו שיורי לקט)
- יא. בערב שבת אומרים רק הנרות הללו. (שו"ת מנחת אלעזר ח"ב ס' כ"ט) ויש שנהגו לומר בעת סעודת שבת. (לקט ישר עמוד שמ"ד) וכן נהג מרנא השבט הלוי זצ"ל לומר הנרות הללו, ואח"כ ערך שלחנו בד"ת ושרו שירות ותשבחות, ומזמרים מעוז צור, ומזמור שיר חנוכה הבית. ורבינו היה מזמר ברגש רב עם הקהל שירת מרן החתם סופר זיע"א המיוסד על מזמור שיר חנוכה הבית. (הליכות שבה"ל)

זיהרות בהעמדת המנורה בערב שבת

- א. יזהר שלא יעמיד המנורה סמוך לפתח במקום שצריכים לפתוח ולסגור הדלת משום חשש מכבה¹³. (תר"פ א') כ"כ יזהרו שלא ידליקו במקום נמוך שלא יבאו התינוקות ויהפכו המנורה.
- ב. לא ידליק במקום שבני אדם עוברים כל הזמן באופן שקשה לזוהר שלא יכבו הנרות.

⁹ עין משנ"ב ס"ק ח' בשם מהרש"ל מה הרמז בשלושים ושש תיבות של הנרות הללו. ומנהג יוניץ וצאנז לומר "קודש הם".

¹⁰ יכול לכבות לאחר שיעור משנ"ב תרע"ב ס"ק ו. עין בס' מור וקציעה כל שמוסיף הרי זה משובח ומצוה היא בידו. ועין באריכות דעת השבט הלוי ח"א ס' קפ"ט וכתב ח"ל דודאי שייך פרסום הנס כל הלילה אלא דעיקר הפרסום הוא בתחילתו, והפקיעו היכולת להדליק מדינא דגמרא, אבל אם הדליק בתחילת הלילה רק הוסיף בשמן כדי שידלקו גם אח"כ אינו נקרא בזה עבר זמן המצווה דס"ס כל הלילה זמן פרסום הנס ואם הקצה ליותר מחצי שעה הקצה למצותו נקרא, ואף שיכול לכבות אחר השיעור שאינו מחויב להמשיך בפרסום הנס אבל אם ממשיך הוסיף במצוה... עכ"ל ועיין ח"ה ס' פ"ב. שאינו מחויב להמשיך בפירסום הנס אבל ממשיך הוסיף במצוה.

¹¹ עין ב"ח ס' תרע שהוא כמו ראש חודש. לענין ראש חודש יש כמה מנהגי בין הנשים. וכתב בשו"ת תשב"ץ חלק ג סימן רמד חו תורתם של נשים היא נשאל מהם מהו מנהגם ואין לנו אלא מה שנהגו. לענין כיבוס וגיהוץ דעת הגאון רבי י. מ. שטרן שליט"א להחמיר.

¹² עין אגרות משה או"ח ח"ד ס' ס"ב ד"ה ואף, מועדים חמנים ח"ח עמ"ל ב' בשם הגרי"ז מבריסק.

¹³ וכן בימי החול צריך לזהר בזה שלא להעמיד הנרות במקום ששולט הרוח אלא שבשבת צריך שמירה יתרה בזה. (מ"ב א)

המדליק מנורה על כסא וכדומה ומפחד שילדים יפילו המנורה והשמן, או במקום פתח ביתו,¹⁴ אסור בשבת לטלטל הכסא עם המנורה משום שהכסא נעשה בסיס למנורה ולשלהבת.

אמנם יש עצה שיוכל לטלטל הכיסא אחרי שכבו הנרות, ע"י שינייה בערב שבת על הכיסא דבר היתר חשוב, כמו חלה שצריך לכבד שבת או ספר קודש או חפץ אחר יקר ערך, ועל ידי כך הכיסא נעשה בסיס לאיסור ולהיתר ומותר לטלטל הכיסא והמנורה עליה. [מ"מ] אם ינער המנורה מן הכיסא ולא תינזק המנורה אסור לטלטל המנורה, אך על פי רוב יש מק אס ינער המנורה]. (רע"ז ס"ק ח"י. ש"י)

ה. מנורה העומדת על גבי מגש המיוחד ומתאים למנורה והדליקו עליה בערב שבת, אסור לטלטל המגש והמנורה אפילו אם הניח שם דבר היתר ולא נעשה בסיס לדבר איסור והיתר. (מבית לוי, שש"כ פ"כ ס"ד)

מוצאי שבת קודש

- ישתדל שלא להתאחר ולהתעכב, כדי שלא ידליק נרות חנוכה זמן רב אחר צאת השבת.
- הנהגים בצאת השבת כל השנה לפי שיטת ר"ת לא ידליקו קודם זמן זה. (מבית לוי)
- בבית הכנסת מדליקים לאחר מעריב קודם הבדלה של ביהכנ"ס. (תרפ"א)
- בבית קודם מדליקים ואח"כ מבדילים לדעת מחבר והרמ"א (תרפ"א ב') אולם הרבה אחרונים והט"ז סק"א ס"ל הבדלה קודמת דהיא תדירה וכתב המשנ"ב (סק"ג) שאין שיעשה אם לפי השו"ע או הט"ז יעשה טוב. ודעת הגאון רבי שמואל שמואלקעא מניקלשבורג זצק"ל להלכה כדעת כמ"ז. (ס' מאור ושמש פ' מקץ ד"ה וישא בשם החתה מלובלין זיע"א)
- מורא השבט הלוי זצ"ל הבדיל בביהמ"ד כבכל מוצש"ק מיד אחר הבדלה הלך לביתו.

מאכלי הסופגנייה

- האוכל סופגניה מברך עליה בורא מיני מזונות¹⁵, ולאחריו מעין שלש.
 - האוכל בתוך הסעודה אם באה לשובע¹⁶, אין צריך לברך עליה לפני האכילה וכן לאחריה.
- האוכל בתוך הסעודה לתענוג ולקינוח,¹⁷ הרצוי שיחשוב בברכת המוציא לפטור הסופגנייה¹⁸ או שיברך על דבר אחר שברכתו מזונות [נילוש וממולא במי פירות דק וקשה] ונאכל לתענוג כגון ביסלי ופטור הסופגנייה. ולדעת השו"ע הרב (קס"ח ס"ק טו) יכול לברך על הסופגנייה בורא מיני מזונות¹⁹

¹⁴ שמירת שבת כהלכתה פ' כ סו.

¹⁵ ד' הט"ז ס' קסח ס"ק כ' דע"י טיגון בסוף בשמן נעשה פת הבאה בכיסנין כמו נילוש בשמן. עין ביאור הלכה ד"ה וכל זה.

¹⁶ עיין הליכות שלמה שהביא בשם הגרש"א זצ"ל סופגניות הנמכרות בשוק הם משביעות טובא לכך נראה שבאכילתם יש קצת לשם שביעה לכן א"צ לברך. הליכות שלמה פ' י"ז י.

¹⁷ עיסה שביליתו עבה (קמח ומים) וסופה ביטול או טיגון מברך בורא מיני מזונות והוא ד' רבינו יונה והרמב"ם, ודעת רבינו תם דכל עיסה שתחילתו עבה אפילו בסוף ביטולו או טיגון מברך המוציא הרמ"א כתב ונהגו להקל. וכתב המחבר וירא שמים יוצא ידי שניהם. ועיין ביאור הלכה ד"ה וירא שמים וכו' שכתב ב' עצות א. שיאכל לשובע. ב. שיכון לפטור בברכת המוציא.

¹⁸ ביאור הלכה ד"ה וירא שמים בשם הלכה ברורה.

¹⁹ שמעתי מהגאון רבי מאיר סירוטה שליט"א שהיות והשו"ע הרב (הגר"ז) כתב ונהגו להקל כדעה ראשונה לאחר ירא שמים יוצא שניהם הכרעתו לנהוג כדעה ראשונה.

ואלה יעמדו על הברכה ויתברכו מן שמיא על שנדבו לבם להוצאות הגליון

ברכת מול טוב איש חי ורב פעלים ראש וראשון לכל דבר שבקדושה כגון ידיו לעשות בקטת זקנו רבינו בעל השבט הלוי הרב החסיד ר' יואל ואזנר שליט"א לרגל שמחת הבר מצוה לבנו מרדכי שלמה נ"ו יהוד שידורו הוריו נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אמרינו מן אלהי אבות	הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב אהרן דוד זצק"ל כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן נ.ל.ב.ע. ז"ך כסלו תשנ"ז	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'
הוצאות הגליון נתרמו ע"י ידידנו הרה"ח שמואל בנימין וידר שליט"א לברכה והצלחה בכל הענינים	הוצאות הגליון נתרמו ע"י ידידנו הרה"ח שמואל בנימין וידר שליט"א לברכה והצלחה בכל הענינים	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'
הוצאות הגליון נתרמו ע"י ידידנו הרה"ח שמואל בנימין וידר שליט"א לברכה והצלחה בכל הענינים	הוצאות הגליון נתרמו ע"י ידידנו הרה"ח שמואל בנימין וידר שליט"א לברכה והצלחה בכל הענינים	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'	לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם יצחק ב"ר הרב החסיד המפואר נח לשמים ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה זצ"ל גרין נלב"ע כ"ב חשוון תש"פ נרבת בנו שיחי'

יוצא לאור ע"י מכון "אוצר הלכות"

להארות והערות ניתן להתקשר בשעות הערב 053-3144016 או במייל 3144016@gmail.com